

Sygn. akt VIII U 114/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Szmajduch
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2018 r. w Gliwicach

sprawy R. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania R. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C.

z dnia 29 listopada 2016 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu R. D. prawo do ponownego ustalenia wysokości emerytury na podstawie art. 110a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

(-) SSO Mariola Szmajduch

Sygn. akt: VIII U 114/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 29 listopada 2016r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. odmówił ubezpieczonemu R. D. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż wyliczony dla ubezpieczonego, w oparciu o przedstawione przez niego dowody, maksymalny wskaźnik wysokości podstawy wymiaru okazał się niższy od wymaganego w przepisie art. 110a wskaźnika o wartości 250%.

W odwołaniu ubezpieczony wniósł o zmianę tej decyzji i przeliczenie świadczenia w myśl art. 110a. Ponadto w toku procesu wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu emerytur i rent celem odtworzenia faktycznego wynagrodzenia odwołującego z lat 1960r. –1979r. osiąganego przez niego w trakcie zatrudnienia w KWK (...).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony R. D. urodził się w (...), zaś prawo do emerytury górniczej uzyskał z dniem 1 grudnia 1988r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 12 miesięcy kalendarzowych, tj. z okresu od marca 1988 do lutego 1989, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 383,21% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono staż pracy w ilości 26 lat i 6 miesięcy okresów składkowych.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia z uwagi na doliczenie stażu pracy.

Po uzyskaniu prawa do tego świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu.

W dniu 2 września 2015r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury, powołując się na nowelizację ustawy o emeryturach i rentach z dnia 5 marca 2015r.,

tj. na podstawie art. 110a ustawy emerytalno – rentowej. Do wniosku dołączył zaświadczenia Rp-7 potwierdzające osiągnięte przez niego wynagrodzenia za lata 1980 – 1990 oraz pismo (...) S.A. Centrum Usług (...), informujące, że nie dysponuje ono dokumentacją placową ubezpieczonego za okres przed rokiem 1980.

Decyzją z 28 września 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wyjaśnił, iż wykazane przez ubezpieczonego wynagrodzenia za lata 1980 – 1990, tj. przypadających w części po przyznaniu prawa do emerytury, po ich dodatkowym uzupełnieniu za lata 1960 – 1979 minimalnymi zarobkami, pozwoliły na ustalenie maksymalnego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury z 20 najkorzystniejszych lat, na poziomie 213,68%.

Następnie w dniu 18 listopada 2016r., odwołujący po raz kolejny wystąpił z wnioskiem o przeliczenie jego świadczenia. Do wniosku dołączył zaświadczenie Rp-7 potwierdzające osiągnięte przez niego wynagrodzenia za lata 1976 – 1990. Po jego rozpoznaniu organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję odmowną.

W toku procesu Sąd zwrócił się do (...).

z o.o. oraz do (...) S.A Zakładu (...) mienia, które nadesłały oryginalne akta osobowe ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...). (...) Sp. z o.o. poinformowało, iż nie posiada dokumentacji placowej odwołującego sprzed roku 1980. Natomiast (...) poinformowała, iż nie posiada dokumentacji placowej odwołującego za lata 1960 – 1974.

Następnie Sąd zwrócił się do biegłego z zakresu emerytur i rent o odtworzenie, na podstawie opisanej powyżej dokumentacji, zarobków odwołującego z tych okresów i wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru jego emerytury według najkorzystniejszego wariantu.

Na podstawie opinii z dnia 29 grudnia 2017r. (k.25-32), Sąd ustalił iż podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne R. D. wynosi:

- za rok 1960 – 10.554 zł,
- za rok 1961 – 20.593 zł,
- za rok 1962 – 21.029 zł,
- za rok 1963 – 17.458 zł,

- za rok 1967 – 24.213 zł,
- za rok 1968 – 28.095 zł,
- za rok 1969 – 41.565 zł,
- za rok 1970 – 41.565 zł,
- za rok 1971 – 41.965 zł,
- za rok 1972 – 43.584 zł,
- za rok 1973 – 53.360 zł,
- za rok 1974 – 61.061 zł,
- za rok 1975 – 59.900 zł,
- za rok 1976 – 62.150 zł,
- za rok 1977 – 90.530 zł,
- za rok 1978 – 97.280 zł,
- za rok 1979 – 108.740 zł,
- za rok 1980 – 207.235 zł,
- za rok 1981 – 296.207 zł,
- za rok 1982 – 609.001 zł,
- za rok 1983 – 737.232 zł,
- za rok 1984 – 706.533 zł,
- za rok 1985 – 958.409 zł,
- za rok 1986 – 1.356.083 zł,
- za rok 1987 – 1.378.016 zł,
- za rok 1988 – 2.251.721 zł,
- za rok 1989 – 9.049.826 zł,
- za rok 1990 – 14.681.855 zł,

Biegły odtwarzając powyższe zarobki ubezpieczonego, uwzględniła za lata 1980 – 1990 zapisy w Rp-7 wystawionym przez pracodawcę, za lata 1960 – 1963 i 1967 – 1979 zapisy w jego dokumentacji osobowej, dotyczące stawek zaszerogowania na stanowiskach: robotnika niekwalifikowanego pz., młodszego cieśli pz., sygnalisty szybu głównego pz., budowacza pz., nadgórnika oddziału górniczego pz., cieśli górniczego pz. i sztygara zmianowego pz. Dodatkowo biegły uwzględnił stałe dodatki, które niewątpliwie były wypłacane, jak dodatek funkcyjny, specjalne wynagrodzenie z Karty Górnika, deputat węglowy i dodatek za dyplom mistrza.

Ostatecznie Sąd w oparciu o wyliczenia biegłego ustalił, iż wwpw

z najkorzystniejszych 20 lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu, tj. z lat: 1969-1975, 1977-1989 wynosi 267,55 %.

Biegły w swojej opinii dokonał również wyliczenia wysokości emerytury odwołującego z uwzględnieniem przeliczenia o którym mowa w art. 110a ustawy emerytalnej.

Obie strony zasadniczo nie kwestionowały wyliczeń biegłego w zakresie odtworzonych zarobków odwołującego i wyliczonego w oparciu o te zarobki wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Jedynie organ rentowy podnosił, że co do prawidłowości przyjęcia poszczególnych kwot winno wypowiedzieć się Centrum Usług (...) w oparciu o posiadaną przez siebie dokumentację i doświadczenia zawodowego pracowników komórki finansowej.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego i jego akt osobowych (koperty k.11 i 20) oraz opinii biegłego z zakresu emerytur i rent K. S. z 29 grudnia 2017r. (k.25-32).

Sąd podzielił wnioski płynące z opinii biegłego, gdyż były logiczne i spójne. Biegły dokonał szczegółowych ustaleń w oparciu o dokumentację osobową i pozostały materiał dowodowy. Sąd nie uwzględnił zarzutów organu do opinii, uznając że pozostają one bez wpływu na zmianę wyliczonego przez biegłego wwpw. W szczególności ZUS domagał się sprawdzenia przez Centrum Usług (...), prawidłowości przyjęcia przez biegłego poszczególnych kwot, w oparciu o posiadaną przez ten podmiot dokumentację. Należy w tym miejscu przypomnieć, że dowód z opinii biegłego, w toku procesu, podlega ocenie Sądu nie zaś podmiotów zewnętrznych, które są przechowawcą dokumentacji. Nadto biegły odtworzył wynagrodzenie odwołującego, właśnie w oparciu o zapisy dokumentacji osobowej odwołującego, nadesłanej przez Centrum Usług (...).

Zgromadzony materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017r., poz. 1383 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

W ocenie Sądu ubezpieczony spełnia przesłanki zawarte w powołanym na wstępie przepisie, albowiem po przyznaniu emerytury kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję na podstawie przedłożonego przez odwołującego dowodu, to jest druku Rp-7 za lata 1980 – 1990. Z uwagi na brak zarobków za wcześniejsze lata, organ rentowy, pominął w wyliczeniach zarobki za okres zatrudnienia w KWK (...) w latach 1960 – 1979. Odwołujący natomiast podnosił, że jego zarobki z okresu 1960 – 1979 były znacznie wyższe niż zarobki przyjęte przez ZUS z tego okresu.

Organ rentowy odmawiając wliczenia do podstawy wymiaru świadczenia wynagrodzenia za sporny okres w kwotach wnioskowanych przez ubezpieczonego, kierował się treścią § 21 ust. 1 rozporządzenia z dnia 11 października 2011r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. Nr 237, poz. 1412), zgodnie z którym środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Niemniej jednak przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego za brakujące lata w oparciu o dowody zastępcze (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2006r. w sprawie I UK 179/06, opubl. w LEX nr 342283; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, z dnia 21 sierpnia 2013r., III AUa 1768/12).

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni akceptuje stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny w Lublinie z dnia 4 października 2012r., w sprawie III AUa 305/12, gdzie wskazano, iż w przypadku braku dokumentacji płacowej istnieje możliwość ustalenia wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dokumentację zastępczą znajdującą się w aktach osobowych, taką jak umowy o pracę, angaże, w których zawarte są dane dotyczące wynagrodzenia, wówczas można uwzględnić tylko takie składniki, które są pewne, wypłacane były w danym okresie stale i w określonej wysokości.

Sąd zgodził się z ustaleniami biegłego, iż wskaźnik podstawy wymiaru świadczenia, w oparciu o zarobki z 20 najkorzystniejszych lat podlegania przez odwołującego ubezpieczeniu społecznemu jest wyższy niż 250,00 %. Jest on zatem wyższy od przyjętego przez ZUS w zaskarżonej decyzji i daje podstawę do uznania, że odwołujący spełnia warunki do ponownego ustalenia wysokości emerytury.

W konsekwencji, Sąd w sentencji wyroku – na mocy 477¹⁴ § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu R. D. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110a ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

(-) SSO Mariola Szmajduch